

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

22 mei 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN
PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, en tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de achterstand bij het opmaken van milieueffectrapporten (MER)	1
Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het doorkruisen van het bestrijdingsmiddelenreductiebeleid door marketingcampagnes	5
Vraag om uitleg van de heer Patrick Lachaert tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de decretale toelaatbaarheid van een vergoeding in cash voor rioleringsinbreng	8
Vraag om uitleg van de heer Patrick De Klerck tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over noodplannen voor giframpen	13

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert

Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, en tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de achterstand bij het opmaken van milieueffectrapporten (MER)

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Crevits.

Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, ik heb een vraag over de stand van zaken bij de diverse MER's. In het regeerakkoord 2004-2009 wordt de nood aan een langetermijnvisie voor de ruimtelijke ordening onderschreven. De Vlaamse Regering heeft zich ertoe verbonden het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen effectief uit te voeren, maar ook bij te sturen als na een evaluatie blijkt dat dit nodig is.

Momenteel merken we dat de uitvoering van bepaalde planningsprocessen vertraging dreigt op te lopen omdat er nog gewacht moet worden op MER's. Ik denk dan aan de afbakening van de zeehaven van Antwerpen en Zeebrugge, de stedelijke afbakeningen van Brugge, Oostende en Antwerpen en het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA).

Vanaf 1 juni 2008 wordt het nieuwe MER-decreet van toepassing op alle lopende processen. Mevrouw de minister, welke initiatieven plant u opdat de uitvoering van het regeerakkoord niet in het gedrang komt? Is de opmaak van de verschillende MER's die onder uw bevoegdheid vallen, nog steeds op schema? Welke zitten op schema? Welke niet? Wat is de impact van bijkomende studies die vaak noodzakelijk zijn bij de opmaak van een MER op de lopende procedure? Welke initiatieven zult u nemen om de initiële planning alsnog te respecteren? Ik neem als voorbeeld het havengebied Antwerpen. Is het mogelijk dat de Vlaamse Regering nog deze legislatuur komt tot een definitieve afbakening van het havengebied? Op welke wijze denkt u dat het integratiespoor van ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) en MER een bijdrage kan leveren tot een efficiënter planningsproces? Plant u nog initiatieven om de procedure van milieueffectrapportage te optimaliseren en efficiënter te maken, zonder te raken aan de juridische correctheid?

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Mijnheer de voorzitter, in bepaalde gemeenten is er inderdaad een wedloop tegen de tijd. 1 juni is een belangrijke datum voor de integratie van MER en RUP. Een pak gemeenten hebben RUP's opgestart en proberen nog voor 1 juni de plenaire vergadering te houden. Ze denken dat de MER-procedure dan lichter zal zijn, een 'MER light' als het ware. Er zijn provinciale infovergaderingen gehouden met betrekking tot de integratie. De ambtenaren hebben daar gezegd dat de MER-procedure op dezelfde manier zal moeten verlopen, ook al worden de plenaire vergaderingen voor 1 juni gehouden. Klopt dit?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik heb enkele plannetjes mee over de rapportageprocedure en het project-MER-schema. Ik zal die straks aan het secretariaat overmaken.

De bevoegde overheid, de dienst MER van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE), is niet verantwoordelijk voor de opmaak van de MER's. Het is de initiatiefnemer van een plan of project die verantwoordelijk is voor de opmaak. Als een plan of project aan een plan-MER of project-MER is onderworpen, dan moet de initiatiefnemer zelf een MER-coördinator kiezen. Dat is iemand die het MER zal opmaken. De initiatiefnemer spreekt de tijdschema's af in een MER-contract dat afgesloten wordt tussen de initiatiefnemer en de MER-coördinator. De dienst MER is geen contractpartij en wordt zelfs meestal niet ingelicht over de inhoud van het contract.

Voorafgaand aan de opmaak van de MER's – dit om redenen van efficiëntie – vindt er wel vaak een vooroverleg plaats tussen de initiatiefnemer en de bevoegde administratie om een zicht te krijgen op de aanpak, inhoud, detailleringsgraad en reikwijdte van de op te stellen milieubeoordeling. Vroeger gebeurde dit vooroverleg rechtstreeks met de dienst MER. Sinds 1 januari 2008 behoort dit vooroverleg tot het takenpakket van de dienst Begeleiding Gebiedsgerichte Planprocessen. Die dienst is opgericht om overheidsinitiatiefnemers te ondersteunen en te begeleiden bij de opmaak van zowel project- als plan-MER's. De dienst MER kan zich sinds 1 januari 2008 dan ook volop concentreren op zijn taak als beslissingsorgaan. Dit orgaan doet de conformverklaring. Het plegen van vooroverleg neemt enorm veel tijd in beslag, maar dit wordt nu door een andere dienst gedaan.

Wat de opmaak van de MER's zelf betreft, voorzien het DABM of het decreet houdende algemene bepalingen

milieubeleid en de uitvoeringsbesluiten niet in dwingen de termijnen. De regelgeving legt wel termijnen vast in het kader van een aantal procedurestappen in de milieueffectrapportering.

Er is een dwingende termijn voor de volledigheds- en ontvankelijkheidsbeslissing van de dienst MER over het kennisgevingsdossier. Dat moet gebeuren binnen de twintig dagen vanaf de ontvangst in het kader van de project-milieueffectrapportageprocedure, en binnen de twintig dagen vanaf de ontvangst in het kader van de plan-milieueffectrapportageprocedure.

Er is eveneens een dwingende termijn voor de terinzagelegging en de adviezen van de diverse betrokken administraties over het ingediende kennisgevingsdossier. Het publiek en de overheidsinstanties beschikken over een termijn van dertig dagen vanaf de adviesvraag of de terinzagelegging van het kennisgevingsdossier om hun opmerkingen aan de dienst MER over te maken. In geval van potentiële grensoverschrijdende milieueffecten bedraagt de advies- of inspraaktermijn veertig dagen na de verzending van de kennisgeving in het kader van een project-milieueffectrapportageprocedure en zestig dagen na ontvangst van de kennisgeving in het kader van een plan-milieueffectrapportageprocedure.

Er is ook een dwingende termijn voor de beslissing van de dienst MER over en de betekening van de richtlijnen tot opmaak van het MER. In het kader van een project-milieueffectrapportageprocedure procedure beslist de dienst MER over de richtlijnen uiterlijk binnen een termijn van zestig dagen na de volledigverklaring van het kennisgevingsdossier. Die termijn bedraagt tachtig dagen in geval van mogelijke grensoverschrijdende effecten.

In het kader van een plan-milieueffectrapportageprocedure procedure beslist de dienst MER over de richtlijnen uiterlijk binnen een termijn van twintig dagen na de ontvangst van de opmerkingen of adviezen.

De goed- of afkeuring van het ingediende MER moet gebeuren binnen een termijn van veertig dagen, verlengbaar tot zestig dagen vanaf de ontvangst van een project-MER en vijftig dagen na ontvangst van een plan-MER. Het gaat hier om termijnen van orde, geen vervaltermijnen. Toch is het belangrijk dat de dienst MER ernaar streeft de beslissingen in de mate van het mogelijke binnen deze termijnen te nemen.

Door het grote aantal lopende procedures is het moeilijk om al deze termijnen stipt na te leven. Momenteel lopen er 116 project-MER's en 41 plan-MER's. Daarvan zijn er 23 opgestart voor 1 december 2007 en 18 na 1 december 2007. Daarnaast zijn er nog 20 ontheffingsdossiers voor project-MER lopende.

Eventuele vertraging in de timing voor de behandeling van bepaalde MER's heeft ook te maken met de

complexiteit van de dossiers. U hebt het in uw vraag over een aantal planprocedures waarbij diepgaander en bijkomend onderzoek noodzakelijk of wenselijk is voor de uitvoering van een kwaliteitsvolle rapportage.

De moeilijkheidsgraad van een aantal dossiers leidt ertoe dat de initiatiefnemer en ook de MER-deskundigen vaak onvoldoende zicht hebben op de reikwijdte van het plan en al de cumulatieve en andere milieueffecten. Zeker inzake mobiliteit werd in bepaalde dossiers onvoldoende nagedacht over de impact van een bepaalde ontwikkeling op de omgeving.

Omwille van de link van mobiliteit met milieuaspecten zoals luchtverontreiniging, gezondheid, veiligheid en geluidshinder, zijn deze elementen van cruciaal belang in een milieubeoordeling. In dit verband moet worden opgemerkt dat milieu- en leefbaarheidsaspecten steeds vaker worden ingeroepen in juridische procedures om RUP's in een later stadium te blokkeren. Een gedegen controle van de volledigheid en de juistheid van de verschafte informatie in milieubeoordelingen, eventueel aangevuld met bijkomende studies, is dan ook een vorm van goed bestuur. Kwaliteit moet voorop staan, naast respect voor een redelijke timing.

De noodzaak of de wenselijkheid tot opmaak van deze bijkomende studies wordt afgesproken via de MER-richtlijnen in overleg met de initiatiefnemer en de MER-deskundigen. De dienst MER zorgt voor de kwaliteitsbeoordeling van de ingebrachte informatie. Indien de kwaliteit van de ingediende rapporten relevant, juist en volledig is, kunnen ook de vooropgestelde timing en schema's gerespecteerd worden.

U vraagt naar de stand van zaken van een aantal grote planprocedures. Wat het strategisch plan betreffende de afbakening van de Zeehaven Antwerpen betreft, zijn gelet op de tussentijdse inhoudelijke bijkomende onderzoeken – de nota-Doel, de luchtkwaliteit, de multicriteria-analyse, de nota inzake het meest wenselijke alternatief enzovoort – afspraken gemaakt tussen de initiatiefnemer MOW (Mobiliteit en Openbare Werken) afdeling Haven- en Waterbeleid, en de MER-coördinator om het definitieve plan-MER in te dienen rond 17 juli 2008.

Voor het strategisch plan tot afbakening van de Zeehaven Brugge zijn gelijklopend met de opmaak van het voorontwerp-RUP, de respectieve MER's afgerond als onderbouwing voor het voorgenomen RUP. Deze MER's zijn samen met het voormelde RUP besproken op de plenaire vergadering van 16 april 2008.

Voor de afbakeningsprocessen van de stedelijke gebieden Brugge, Oostende en Antwerpen, werden afwijkende kortere proceduretermijnen afgesproken tussen het departement RWO afdeling Ruimtelijke Planning

en de dienst MER voor de beoordeling van het definitieve plan-MER. Normaal is de termijn 50 tot 60 dagen. Dat gebeurde met het oog op de organisatie van een plenaire vergadering einde mei begin juni en de voorlopige vaststelling van het RUP op één van de laatste zittingen van de Vlaamse Regering in juli 2008.

In het kader van deze drie afbakeningsplannen werden de contracten met de studiebureaus ook een beetje verlengd. De timing was iets te krap ingeschat omdat een paar bijkomende onderzoeken noodzakelijk waren. Het is de intentie om ook hier een redelijke timing, namelijk eind deze maand, voor de verdere afhandeling te halen.

Ik geef kort de concrete stand van zaken vandaag voor deze afbakenings-RUP's. Voor de afbakening van het stedelijk gebied Antwerpen wordt het definitieve MER zeer binnenkort verwacht, namelijk morgen of overmorgen. Voor de afbakening van Oostende is het definitieve MER ingestuurd op 5 mei. Voor de afbakening van Brugge wordt het definitieve MER zeer binnenkort verwacht.

Wat betreft het planproces voor het Economisch Netwerk Albertkanaal, is het actieprogramma ten behoeve van het ENA goedgekeurd door de Vlaamse Regering in april 2004. Reeds in 2004 werd vanuit het departement LNE aangedrongen op de opmaak van het globaal plan-MER ENA. Omwille van onduidelijkheden rond de financiering van dit plan-MER, kon pas in 2007 van start worden gegaan. Daardoor raakt de timing verstrengd met de opmaak van de MER's voor de individuele plannen Wommelgem-Ranst en Genk Zuid-West. De inspraakprocedure van de kennisgeving voor deze twee terreinen is opgeschoven om overlapping van inspraakreacties te voorkomen. Het is beter dat men tracht dat allemaal een beetje op elkaar af te stemmen. Uit de inspraakreacties over de globale plan-MER ENA is gebleken dat veel reacties handelden over individuele terreinen en niet over het cumulatieve milieuonderzoek in de globale plan-MER.

De planning voor de inspraak rond Wommelgem-Ranst en Genk Zuid-West wordt voorzien in de maand juni. De ontwerp-MER-richtlijnen worden besproken op 9 en 10 juli 2008. In de kennisgeving van het plan-MER voor het ENA is erin voorzien dat, als de corridorstudie niet tijdig de nodige input kan bieden, er dan, vertrekkend van de resultaten van doorrekeningen op macroniveau, concepten voor de ontsluiting op mesoniveau uitgewerkt en geëvalueerd zullen worden. Ik kan bevestigen dat de timing van de lopende MER-procedure voor het ENA geen vertraging zal oplopen als de corridorstudie niet of niet tijdig ter beschikking zal zijn.

Tijdens deze legislatuur werd de MER-regelgeving op initiatief van mijn voorganger, huidig minister-president Peeters, en mezelf, geoptimaliseerd en vereenvoudigd. De Vlaamse Regering heeft op 10 december 2004,

conform de Europese project-MER-richtlijn, de projecten opgelijst die project-MER-plichtig zijn. Bij het Plan-MER-decreet van 27 april 2007 en het uitvoeringsbesluit van 12 oktober 2007, werd de plan-MER-plicht beperkt tot die plannen en programma's die Europeesrechtelijk plan-MER-plichtig zijn. Het aantal plan-MER-plichtige plannen zal dus ongetwijfeld afnemen. Onder andere strategische plannen inzake havens, die onder de 'oude' plan-MER-regelgeving plan-MER-plichtig waren, zijn dit onder het nieuwe regime niet meer. Bovendien is er op 1 december 2007 een rondzendbrief opgemaakt waarin de nieuwe plan-MER-regelgeving op zeer praktische wijze wordt toegelicht voor potentiële initiatiefnemers. Mijnheer De Klerck, het zou nuttig zijn om die hier ter beschikking te stellen. Ik zal deze laten bezorgen. Ik denk dat u daarin een pak nuttige informatie zult vinden.

Op 1 januari 2008 werd binnen het departement LNE een nieuwe dienst opgericht, de 'dienst Begeleiding Gebiedsgerichte Planprocessen', die advies verleent aan overheidsinitiatiefnemers, op hun verzoek, en hen ook kan begeleiden bij de opmaak van plan-MER's. Deze begeleiding geldt ook voor project-MER's of de samenstelling van plan- of project-MER-ontheffingsdossiers en voor mogelijke ruimtelijke veiligheidsrapporten (VR). Deze dienst werkt onafhankelijk van de al bestaande diensten MER en VR. Als men een aparte dienst opricht, en men zou er MER-ambtenaren in steken, dan zou men de MER-dienst verzwakken. Dat maakt dat de MER-dienst nog één taak heeft, namelijk begeleiden en beoordelen van de MER's die worden ingediend. Ik maak me sterk dat op die manier de afhandeling van de dossiers vlotter moet kunnen verlopen. We merken nu al dat de actie en reactie korter op elkaar volgen. Dat is een eerste merkbaar effect.

Dan kom ik bij uw vragen over het integratiespoor, mevrouw De Ridder. Op 18 april 2008 is op initiatief van minister Van Mechelen en mezelf, het besluit betreffende het integratiespoor voor de milieueffectrapportage over een RUP, afgekort 'het integratiespoorbesluit', goedgekeurd. Het is een bijzonder belangrijk besluit omdat de bedoeling ervan is om het plan-MER en het RUP te laten samenlopen en om zowel de opmaak van het RUP als van de milieubeoordeling over het RUP te laten sporen. Daardoor zorgt men ervoor dat het opstellen van het plan en het uitvoeren van de milieubeoordeling tegelijk gebeurt en dat het ene het andere kan beïnvloeden. Zo heeft men een mooie integratie. Als een plan bijgesteld wordt vanuit ruimtelijk oogpunt, bijvoorbeeld door het toevoegen van een aantal alternatieven, dan wordt tegelijk de milieubeoordeling van deze aanpassing van het plan uitgevoerd, en wanneer uit de milieubeoordeling blijkt dat er voor het plan of voor bepaalde onderdelen van het plan aanzienlijke milieueffecten te verwachten zijn, dan kan het plan of bepaalde onderdelen van het plan aangepast worden, rekening houdende met de milderende

maatregelen uit de milieubeoordeling. Het is de bedoeling dat je niet weer het ene op het andere laat volgen maar dat alles in elkaar schuift.

Door de integratie van beide processen wordt enerzijds elke stap van het planproces – dus de opmaak van het voorontwerp RUP – aan een milieubeoordeling onderworpen en wordt dit ook schriftelijk vertaald. Anderzijds heeft de milieubeoordeling ook onmiddellijk een invloed op de ontwikkeling en uittekening van elke stap van het plan. Als men eerst het volledige plan opmaakt en het pas dan aan een milieubeoordeling onderwerpt, bestaat het risico dat reeds genomen stappen terug uitgevoerd moeten worden. Bij een integratie van beide processen zijn deze elementen direct meegenomen in het proces van zowel het plan als de milieubeoordeling. Ik denk dat we erin zullen slagen om tot een betere integratie te komen en zullen kunnen vermijden dat er achteraf nog allerhande extra studies zullen moeten worden uitgevoerd.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw zeer uitgebreid en technisch antwoord. Het is nuttig dat u de manier van werken nog eens hebt overlopen. U zegt terecht dat de dienst MER niet de verantwoordelijke of contracterende partij is, maar dat het de initiatiefnemer is die een plan-MER moet opmaken. Bij de MER van het zeehavengebied bijvoorbeeld is Gent de initiatiefnemer, de overheid dus. Daar kan aansturing nuttig zijn om een versnelling tot stand te brengen of om binnen de termijnen te kunnen blijven.

Ik heb weet van verschillende processen waar de plan-MER wel tijdig is ingediend, maar waarbij er geen beoordeling is gebeurd binnen de termijnen. Die zijn niet afdwingbaar, maar lopen wel verder zonder dat de beoordeling binnen is. Er worden ook bepaalde afspraken door de dienst MER gewijzigd in bepaalde dossiers. Dit gebeurt eenzijdig. De initiatiefnemer heeft dan wel het traject doorlopen, maar moet het project noodgedwongen even 'on hold' zetten.

Wat betreft het dossier met betrekking tot de zeehaven van Antwerpen, ben ik blij dat u verwacht het dossier eerstdaags te kunnen afwerken. In 2004 was een planning afgesproken waarbij eind 2007 de hele procedure doorlopen zou zijn. We zitten dus toch met een aanzienlijke vertraging. Als de hele RUP-procedure nog moet worden afgewerkt, dan moeten we er nog een jaar bij tellen. Het wordt dan ook krap om nog tijdens deze legislatuur het havengebied definitief af te bakenen. Denkt u dat dit nog lukt tijdens deze legislatuur? Ik hoop dat u gelijk hebt en dat we een en ander eerstdaags mogen verwachten, maar het brengt de rest van de timing wel in het gedrang.

Het is inderdaad zo dat zijdelingse studies de zaken vertragen, zoals mobiliteitsstudies. In het Antwerpse

dossier zijn bepaalde juridische consequenties van in het begin naar voren gebracht. U kunt daar de verslagen van de verschillende werkgroepen op nalezen. Men is nu bezig met het bestuderen van de juridische consequenties. Nochtans is daar van in het begin op gehamerd. Ik vind dit dan ook een flauw excuus.

Mevrouw de minister, u zegt dat er tijdens deze legislatuur een vereenvoudiging is gebeurd. Er zijn echter nog steeds vertragingen. Een deel van de vereenvoudigingsprocessen moet nog doorwerken. Ik denk aan de integratie van beide processen en een aparte cel voor de begeleiding. Ziet u nog aparte bijkomende structurele initiatieven om de processen te versnellen? Voor de lopende processen moet een tandje bij worden gestoken of ze worden tijdens deze legislatuur niet meer gehaald.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw De Ridder, u hebt terecht een aantal punten aangehaald. Ik betwist niet dat er vertragingen zijn opgelopen, maar ik geef daar ook enkele oorzaken voor. Zo is er de complexiteit van dossiers. Haast en spoed is zelden goed want dan worden de RUP's die erop volgen, betwist omdat bepaalde zaken niet zijn onderzocht. Het is een leerschool. De MER-reglementering komt van Europa en moet door Vlaanderen worden geïmplementeerd. Dit moet op zo een efficiënt mogelijke manier gebeuren. We proberen met het integratiespoor in de mate van het mogelijke zo goed mogelijk te integreren. Europa wenst wel dat we twee documenten hebben. Waar we kunnen, proberen we tot integratie over te gaan, maar we moeten de Europese verplichtingen naleven.

U had nog een vraag over methodologische stappen. Hoe dan ook komt er met de integratie ook begeleiding, maar dat is voor de nieuwe initiatieven. Voor de bestaande initiatieven is het een stap vooruit dat de MER-cel zich enkel moet concentreren op de procedure van de conformverklaring. U zegt dat de richtlijnen er snel moeten zijn. Na de kennisgeving komen er een pak bezwaren. Als er 1200 of 1300 bezwaren binnenkomen, moet er op vrij korte termijn een selectie worden gemaakt van wat er wordt opgenomen als extra richtlijn en wat niet. Dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan. De cel moet daar voldoende voor bemand zijn.

U zegt dat de begeleiding op tijd moet gebeuren omdat de overheid vaak initiatiefnemer is. Dat is waar, maar de MER-cel doet de beoordeling volledig autonoom en onafhankelijk. Het is niet zo dat de MER-cel naar een initiatiefnemer stapt en vraagt om er al dan niet aan te beginnen en samen aan de tafel gaan zitten. Dat kan niet. Dit is een autonome instantie die beoordelingen uitvoert. Die autonomie moet gerespecteerd worden.

Wat Antwerpen betreft, zijn er verschillen. Er is enerzijds de haven en anderzijds het stedelijke gebied. Voor

de haven zijn de afspraken duidelijk gemaakt. Voor het stedelijke gebied zou dat eerstdaags binnenkomen. Ik hoed me er een beetje voor om te zeggen waar we zullen landen. Ik heb er vertrouwen in dat we goed bezig zijn. Ik zal samen met mijn collega's alle inspanningen leveren om die afbakening zo snel mogelijk af te hebben. Hoe sneller de afbakening er is, hoe sneller we vooruit kunnen met andere ruimtelijke processen. De procedure moet natuurlijk wel doorlopen worden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het door-kruisen van het bestrijdingsmiddelenreductiebeleid door marketingcampagnes

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, mijn vraag gaat over het door-kruisen van het bestrijdingsmiddelenreductiebeleid van de overheid. Er was de reclamecampagne van Roundup. Daarop zijn een massa verontwaardigde reacties gekomen. Zo waren er de reacties van luisteraars in het radioprogramma Peeters & Pichal. Ook Velt, de Vereniging voor Ecologische Leef- en Teeltwijze, heeft zwaar geprotesteerd.

Een aantal hoogleraars en onderzoekers van de Universiteit Antwerpen hebben geprotesteerd. Ook de drinkwatermaatschappijen hebben zich recent aangesloten bij het protest tegen deze reclamecampagne. Volgens de watermaatschappijen hangt er een prijskaartje aan het verwijderen van pesticiden uit het drinkwater. Ik vind het zeer belangrijk dat zij dat erkennen. De vraag is natuurlijk wie dat zal betalen.

Mijn vraag betreft het doorkruisen van marketingstrategieën van de acties en de programma's die de overheid organiseert om de kwaliteit van ons leefmilieu te verbeteren. Bij marketing is het belangrijk om van de zwakte van een product zijn sterkte te maken. Dat is wat in deze Roundupcampagne perfect gelukt is. Er wordt gezegd dat het een van de minst slechte producten is. Het is dus een slecht product maar dan wel het beste van alle slechte. Bovendien is die campagne gelanceerd op de zender Eén. Die spot is echter in strijd met wat de overheid probeert uit te leggen aan de mensen.

Mevrouw de minister, ik kreeg deze week een reclamebrochure in mijn bus van het grootste tuincentrum in Vlaanderen met vestigingen in elke stad en elke belangrijke gemeente. Met het oog op een nette tuin en een

mooi gazon wordt zo'n 40 percent van de brochure besteed aan het gebruik van pesticiden. We zouden op de verpakking kunnen vermelden dat het gaat om een product dat slecht is voor het milieu, maar de vraag is of dat effect zou hebben.

We hebben in het Vlaams Parlement op 14 februari 2007 een resolutie goedgekeurd over de reductie van bestrijdingsmiddelen. Daarin staan twee voorbeelden waar onderzoek naar moet gebeuren. Een daarvan is het voorbeeld van de pesticiden. Het moment is dan ook aangebroken om daar werk van te maken.

Wat nu die marketingcampagne betreft, zijn er drie elementen. Het eerste is het creëren van een schuldgevoel. Het tweede is het buiten schot laten van de producent. Het derde is het doorrekenen van de kost aan de maatschappij.

Men creëert eerst een schuldgevoel. Dat kan op een zeer subtile manier gebeuren. Dat kan bijvoorbeeld gaan over het feit dat de stoep proper moet zijn en dat het onkruid verwijderd moet worden. Recent was er een reclamecampagne gericht aan alle gemeenten in verband met hondenpoep op de stoep. De gemeenten kunnen dan installaties kopen om hun schuldgevoel ter zake weg te krijgen.

Hetzelfde gebeurt met de asbestproblematiek. Asbest wordt nu ingezameld in de containerparken. De gemeentebesturen nemen daarbij een heel grote verantwoordelijkheid. Wanneer de gemeenten dat niet doen, krijgen zij de indruk dat ze schuldig zijn aan het blijven rondslingeren van asbest in het milieu. De producent blijft altijd buiten schot en de kosten worden doorgerekend aan de consument.

Met haar campagnes heeft de overheid tot doel de consument maar ook de producent aan te zetten tot een mentaliteitswijziging. Mijn vraag is hoe we marketingacties die ingaan tegen dat beleid, kunnen tegenhouden. Het streven naar een beter leefmilieu mag niet worden tegengewerkt door de marketingcampagnes voor de desbetreffende producten.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Ik vind deze vraag heel interessant. Het is echter niet aan ons om te oordelen of marketingacties al dan niet ingaan tegen het beleid van de overheid. Ik weet niet of dat een reden tot ingrijpen kan zijn. Ik ben het ermee eens dat Roundup het minst slechte van die producten is maar het is niet aan de overheid om te beoordelen of dit al dan niet in de media mag komen. Het is aan organisaties als de VAR, de Vlaamse Audiovisuele Regie, of de JEP, Jury voor Ethische Praktijken inzake Reclame, om dat te beoordelen.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: De heer Bex heeft het product bij naam genoemd. Het gaat inderdaad over Roundup van het bedrijf Monsanto. Het wordt vooral gebruikt in de teelt van genetisch gemodificeerde organismen in de Verenigde Staten. Uit recent onderzoek blijkt dat er gezondheidsproblemen verbonden kunnen zijn aan het gebruik van Roundup in de land- of tuinbouw.

In Nederland is het debat over Roundup al eerder begonnen. Daar is er een verbod of een gebruiksbepanking in openbare domeinen.

De JEP speelt hier inderdaad een belangrijke rol. Hij heeft die rol ook opgenomen. Dankzij een alerte burger die een klacht heeft neergelegd tegen deze advertenties op de radio, heeft de JEP een uitspraak gedaan dat deze reclame in de huidige vorm niet meer mogelijk is.

Mevrouw de minister, dit behoort niet tot uw bevoegdheidspakket maar u bent wel verantwoordelijk voor de uitvoering van het Pesticidendecreet. U hebt ook de campagne van de vorige regering 'Zonder is gezonder' voortgezet. We kennen allemaal het beeld van mensen die met een plastic bus de tuin ingaan en hun gazon met dit of met een analoog product besproeien. Dit is dan ook een heel fout signaal gezien de campagne die u voert. Welk tegen-signaal bent u bereid te geven aan particulieren om aan te geven dat dit fout en schadelijk is?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Geachte leden, het thema is inderdaad vorige week reeds aan bod gekomen. Productnormering is een federale bevoegdheid. De normen voor pesticiden die op de markt mogen worden gebracht, worden dwingend bepaald door het federale niveau. Er wordt bepaald aan welke eisen een product moet voldoen bij het op de markt brengen, onder meer ter bescherming van het milieu. Er kan worden bepaald welke hinder niet mag worden overschreden in de samenstelling en wat het resultaat mag zijn van de emissies. Er kunnen ook specificaties worden verplicht voor het verpakken, het merken en het etiketteren van producten. Een arrest van het toenmalige Arbitragehof heeft dat zo bepaald. Voorschriften die ingrijpen nadat de producten op de markt zijn gebracht, zoals het gebruik zelf van het product, worden hiermee niet beoogd. De manier waarop men het product moet gebruiken of de wijze waarop de gevaarlijkheid van het product moet worden geïllustreerd op de verpakking, zijn zaken waar wij tot mijn zeer grote spijt niet zwaar op kunnen wegen.

Het gehanteerde criterium van bevoegdheidsverdeling is het onderscheid tussen het op de markt brengen van producten en het gebruik zelf. De federale overheid kan enkel verplichtingen opleggen aan degenen die producten

op de markt brengen, maar niet aan de gebruikers van die producten. De federale overheid – misschien moeten we daar een overleg over organiseren – zou wel perfect kunnen verplichten om in reclameboodschappen voor pesticiden een specifieke waarschuwing inzake de mogelijke milieueffecten op te nemen. Aan producenten die reclame maken voor een product, zou men perfect kunnen zeggen wat zeker moet worden meegenomen. Vlaanderen kan dat niet. Het zou een piste kunnen zijn om in de reclamevoering genuanceerd te zijn. Niet iedereen moet een flesje Roundup staan hebben om een propere omgeving te creëren.

Met betrekking tot de reclame op de openbare omroep moeten een aantal wettelijke en decretale bepalingen nageleefd worden. Daarnaast heeft de reclamesector een eigen gedragscode die moet worden gerespecteerd. Ik verwijs naar de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting van de consument. Indien die wet van toepassing is, moet men altijd nagaan of er al dan niet sprake is van strijdigheid met de eerlijke handelsgebruiken door het gebruik van een misleidende handelspraktijk. Een artikel in de wet is vrij duidelijk, namelijk artikel 94. Er is ook een algemene bepaling die zegt dat oneerlijke handelspraktijken absoluut verboden zijn. Die norm wordt geconcretiseerd door een andere algemene norm die misleidende boodschappen of handelspraktijken als oneerlijk en derhalve verboden beschouwt.

De tweede algemene norm stelt wat er misleidend is: een handelspraktijk die gepaard gaat met onjuiste informatie of, zelfs als de informatie feitelijk correct is, de consument op een of andere manier, door een algemene presentatie of de manier waarop de feiten worden voorgesteld, bedriegt of kan bedriegen. Een van de aangehaalde elementen is informatie over de aard van het product, alsook info over de voornaamste kenmerken van het product zoals de risico's, de geschiktheid voor het gebruik, de te verwachten resultaten van verrichte tests of controles. De handhaving van deze wet moet gebeuren door de ambtenaren aangesteld door de federale minister.

Daarnaast is er de code van 20 september 1995 voor reclame en sponsoring op radio en televisie. Artikel 10 stelt dat de omroepen geen reclame mogen uitzenden die elementen bevat die ertoe kunnen leiden dat de kijker of de luisteraar wordt misleid wat betreft de milieueffecten.

Tot slot is er ook de Jury voor Ethische Praktijken inzake Reclame. Dat is het zelfdisciplinair orgaan van de reclamesector in België. We hebben in het verleden al een paar keer meegemaakt dat de JEP zeer duidelijke uitspraken doet omtrent reclameboodschappen, omtrent het al dan niet schenden van het vertrouwen van het publiek in inspanningen van verenigingen en van de

overheid om de burger te sensibiliseren voor de bescherming van het leefmilieu. Als je daar manifest tegen indruist, ben je fout bezig.

De tussenkomst van de JEP kan ingeroepen worden wanneer een belanghebbende een klacht indient. Ik denk bijvoorbeeld aan een vereniging als Velt. Als die zegt dat een bepaalde reclame fout is en misleidend, kan die zich daartegen verzetten. Tot hier het deel over wie bevoegd is.

We zitten met een Vlaams beleid dat zo veel mogelijk het gebruik van pesticiden wil reduceren. Op het openbare domein zien we dat er door de openbare besturen wel belangrijke stappen worden gezet. Ondanks de meerkosten went men aan het niet-gebruik. Ik heb enkele weken geleden een overleg gehad met een aantal gemeentebesturen over het bermbeheer. Voor het eerst hoorde ik unisono dat men de bermen vijf jaar milieuvriendelijk behandelt en dat men de resultaten spectaculair vindt. Dat stemt me tevreden. Het kost inderdaad geld maar het feit dat er positieve resultaten zijn, verhoogt meteen het draagvlak: men ziet opnieuw een mooi onderhouden berm en dat geeft zin om ermee door te gaan.

Onze campagnes zijn goed, maar een campagne is altijd een 'bubble'. Op een bepaald moment creëert men het gevoel dat men moet oppassen. Die campagnes moeten we goed timen, bijvoorbeeld in het begin van het najaar. Op dat moment kunnen we de mensen zeggen dat ze die producten weg moeten doen op een verantwoorde manier. Bij het leegmaken van huizen is het vaak onvoorstelbaar welke producten men terugvindt. Een tweede campagne kan vervolgens in het voorjaar, wanneer de mensen starten met in de tuin te werken. Ik heb heel recent een brief geschreven aan de tuincentra over de exotische waterplanten, die we nu ook in onze waterlopen vinden. Dat heeft niets te maken met pesticiden, maar het toont wel aan dat er producten toegelaten zijn op de markt, die goed zijn voor een bepaald gebruik, maar voor een aantal andere zaken nefast. Je kunt niet zomaar zeggen dat pesticiden in alle omstandigheden moeten worden verboden, kijk maar naar de manier waarop de landbouw ermee moet omgaan. We moeten er een evenwicht in zoeken. Naast de Vlaamse campagnes moeten we proberen om de gemeenten die het goede voorbeeld trachten te geven, in de komende periode systematisch campagneboosts te geven en materiaal aan te reiken omdat zij de hefboomen hebben om heel direct de mensen te informeren.

We komen regelmatig samen met de sector. Ook daar kan nog meer werk gebeuren. Ik geloof er sterk in om tot een situatie te komen waarbij men een verplichting zal opleggen aan de producenten om op hun producten bepaalde boodschappen te plaatsen en de verpakkingen aan te passen. Dat is ook een discussie die we hier al hebben gevoerd. Er kan geopteerd worden voor kleine

verpakkingen met heel geconcentreerde producten, maar dan hebben de mensen niet altijd de reflex om ze goed te mengen, om de juiste dosissen aan te maken. Er kan ook voor gezorgd worden dat er niet veel verdunning meer nodig is, want een dergelijke verpakking garandeert dat de juiste dosissen worden gebruikt.

Mijnheer Bex, dit is een interessante discussie. Los van wat we tegen de marketingcampagnes moeten doen, moeten we proberen om een meer duurzaam resultaat te boeken dan het resultaat dat we vandaag met onze eigen campagnes halen. Dat moet gebeuren via overleg met de sector enerzijds en via permanent overleg met de gemeenten en het stimuleren ervan, want de gemeenten vervullen een voorbeeldrol.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex: Mevrouw de minister, ik dank u voor het antwoord en ik wil ook de collega's bedanken voor hun inbreng. Ik meen dat ik drie conclusies uit het antwoord kan trekken.

Het zou niet slecht zijn indien het gewest bevoegd wordt voor het productenbeleid, zeker met betrekking tot milieuaspecten. Misschien kan dit worden opgenomen op de lijst van 15 juli, want we moeten er blijven op aandringen om ter zake meer bevoegdheid te krijgen.

Ik vind het heel goed dat u zegt dat over bepaalde aspecten met de sector wordt gepraat. Het is immers essentieel dat men zich niet alleen tot de overheden en de burgers richt, maar dat ook de respectieve sectoren gecontacteerd worden. Ik zou u daarbij willen vragen om u niet alleen tot de tuincentra en dergelijke te richten, maar om ook eens de marketingsector aan te spreken, want daar worden deze campagnes bedacht. Soms worden op een heel eenvoudige manier slogans verkocht voor veel geld. Het zou beter zijn indien de marketingbureaus hier anders tegenaan zouden kijken en zouden weten dat het beter is om niet tegen het beleid in te gaan.

We hadden het nu heel specifiek over Roundup en pesticiden, maar het probleem is veel omvangrijker, want in heel diverse campagnes wordt totaal geen rekening gehouden met datgene waar de overheid mee bezig is. Ik heb al een paar voorbeelden gegeven. Ik denk nu aan heel andere campagnes. Op een bepaald ogenblik werkte de overheid rond het veilig naar school brengen van de kinderen te voet of met de fiets. Op hetzelfde ogenblik stond in de krant een grote reclame voor een volumewagen waarmee ook de buurtkinderen naar school kunnen worden gebracht. Ik ben het eens met de heer Peumans dat we niet alles kunnen sturen, maar we kunnen toch proberen om een beetje te sturen. Ik denk ook aan het voorbeeld van de allesbranders. Op het moment dat het idee werd gelanceerd om niet langer in de tuin te stoken en wij als

beleidsmakers ons best deden om de mensen duidelijk te maken dat dat slecht was, kreeg ik een publiciteit over allesbranders waarin stond dat ze de goede manier waren om een minimale uitstoot te produceren. We kunnen dit natuurlijk niet tegenhouden, iedereen is vrij om te zeggen en te promoten wat hij wil, maar misschien kunnen we toch iets meer sturen.

De heer Patrick Lachaert: De persoonlijke ervaring leert me dat het selectieve gebruik van pesticiden veel problemen kan verhelpen. Het gebrek aan deskundigheid in de maatschappij hierover is echter groot. Ik vind dat uitbaters van tuincentra of anderen die dergelijke producten verkopen, over een soort van diploma of getuigschrift zouden moeten beschikken. Ze moeten bekwaam zijn om die producten te verkopen.

In het tuincentrum waar ik ga, is de persoon die deze producten verkoopt echt bevoegd. Hij heeft inzicht in wat iemand moet gebruiken, in de benodigde hoeveelheid en vooral in de wijze waarop het product moet worden gebruikt. Door zijn kennis kan worden vermeden dat er een te grote kwantiteit wordt gebruikt of dat producten worden gebruikt die totaal geen effect hebben.

We kunnen hierover misschien eens met de sector praten. In tuincentra die 15 of 20 mensen tewerkstellen, zou toch minstens degene die de kast met pesticiden beheert, moeten weten wat hij verkoopt. Ik zal geen keten noemen, maar er is er al één die dit principe vandaag toepast.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Patrick Lachaert tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de decretale toelaatbaarheid van een vergoeding in cash voor rioleringsinbreng

De heer Patrick Lachaert: Mevrouw de minister, collega's, de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) uitte haar ongerustheid over de huidige evolutie binnen de sector van het integraal waterbeleid en in het bijzonder over de invulling van de saneringsverplichting, die decretaal aan de drinkwatermaatschappijen is opgelegd.

Het decreet van 24 december 2004 heeft aan de drinkwatermaatschappijen een saneringsplicht opgelegd. Dat betekent dat de drinkwatermaatschappijen het drinkwater dat ze leveren aan hun klanten, na gebruik ook moeten zuiveren of laten zuiveren. Om dit in de praktijk mogelijk te maken, moeten de drinkwatermaatschappijen in de meeste gevallen gebruik maken van het gemeentelijke rioleringsstelsel. Daarvoor hebben de

drinkwatermaatschappijen met hun gemeentenvennoten een overeenkomst gesloten. Als tegenprestatie betaalt de drinkwatermaatschappij aan de gemeente een vergoeding, afkomstig van de bijdrage die ze aanrekent op de drinkwaterfactuur.

De saneringsplicht houdt echter meer in dan alleen het innen en doorstorten van een bijdrage. De drinkwatermaatschappijen zullen op termijn de garantie moeten hebben dat het afvalwater ook effectief gezuiverd wordt, opdat de kwaliteitsdoelstellingen van de Europese kaderrichtlijn Water tijdig, dus tegen 2015, zouden worden gehaald. Zo niet dreigt de drinkwatermaatschappij minstens gedeeltelijk verantwoordelijk gesteld te worden vanwege de haar opgelegde saneringsverplichting.

Door overeenkomsten te sluiten met de gemeentenvennoot wordt dit een gedeelde verantwoordelijkheid, aangezien de gemeente als vennoot ook direct betrokken partij is als de verantwoordelijkheid van haar drinkwatermaatschappij in het gedrang zou komen. De VMW wil haar vennoten daarin trouwens ten volle ondersteunen, niet alleen financieel, maar ook operationeel, en heeft hiervoor samen met Aquafin het Rio-Act-project ontwikkeld.

Op dit ogenblik echter worden door andere marktspeilers – ik zal geen namen noemen, maar u kent ze van de hoorzitting – initiatieven genomen om de gemeentelijke riolering intercommunaal te organiseren, los van enige operationele betrokkenheid van de saneringsplichtige drinkwatermaatschappij. Om de gemeenten over de brug te krijgen, wordt een eenmalige vergoeding betaald voor de inbreng van het rioleringsnet in de intercommunale.

Dit gebeurt echter zonder de uitdrukkelijke intentie om de eerstvolgende jaren investeringen te doen in rioleringen of in de praktische uitwerking van de gemeentelijke saneringsplicht. De bijkomende middelen die de gemeente aldus verkrijgt, vergroten het budget van de gemeente, maar worden op die manier niet aangewend voor de uitbouw en het onderhoud van het gemeentelijke rioleringsstelsel. Het geld verdwijnt met andere woorden in de algemene kas en wordt niet gebruikt voor de specifieke doelstelling. De saneringsbijdrage, die de drinkwatermaatschappij int via de integrale waterfactuur, zou direct of indirect moeten worden aangewend voor het terugverdienen van de betaalde inbrengvergoeding.

Daardoor doet zich ook een juridisch probleem voor, want het decreet van 24 december 2004 bepaalt duidelijk dat de saneringsbijdrage alleen voor de riolering mag worden gebruikt. Dat stond er eerst niet in, maar wie er bij was, zal zich nog herinneren dat een kommaatje en een zinnetje werden toegevoegd, waardoor er bepaald wordt dat de saneringsbijdrage niet mag

worden aangewend voor bijvoorbeeld de bouw van een nieuwe sporthal. De eenmalige financiële opbrengst van de inbreng via de riolering in een intercommunale kan dus niet vrij worden gebruikt binnen de gewone of buitengewone dienst van de gemeentelijke begroting, maar moet gebruikt worden voor rioleringsprojecten. Daarom strookt deze werkwijze niet met de letter en de geest van hoofdstuk XIII 'Reorganisatie Watersector' van het programmadecreet van 24 december 2004.

De drinkwatermaatschappijen hebben er geen moeite mee dat gemeenten-vennoten beslissen om het rioleringsgebeuren intercommunaal te organiseren – dat staat trouwens ook in het decreet. Alleen moet een dergelijk initiatief steunen op een brede consensus en gebeuren in overeenstemming met de saneringsplichtige drinkwatermaatschappij, zodat de nodige garanties voor het invullen van de saneringsplicht aanwezig zijn.

Op dit ogenblik bieden de drinkwatermaatschappijen binnen het project Rio-Act aan hun vennoten de mogelijkheid om voor rekening van de gemeente, rioleringsprojecten te ontwikkelen, te realiseren en te financieren op basis van een gedeeltelijke verdiscontering van de toekomstige saneringsbijdragen.

Ik moet toch opmerken dat ik geen pleidooi houd voor de drinkwatermaatschappijen, maar dat ik erop wijst dat de gemeente geld ontvangt, maar dat niet de juiste bestemming geeft.

Mevrouw de minister, de volgende vragen rijzen dan ook. Indien nu zou blijken dat een cash vergoeding bij inbreng van riolering in de vennootschap, en dit zonder de verplichtingen voor de vennoot op het vlak van aanwending van deze middelen, mogelijk is binnen het huidige decretale kader, zullen de drinkwatermaatschappijen hun vennoten dan ook deze mogelijkheid kunnen bieden?

Is het vergoeden in cash van een rioleringsinbreng, zonder de verplichting of garantie dat deze middelen opnieuw in rioleringsprojecten worden geïnvesteerd, toelaatbaar in het kader van de ruime wetgeving en de kwaliteitsdoelstellingen van het integraal waterbeleid en de saneringsverplichting?

Ik heb hierbij nog een slotbedenking: als dit allemaal mogelijk zou zijn, is er dan nog sprake van een correcte aanwending van de middelen? Dit is eerder een filosofische beschouwing, mevrouw de minister, u moet op dit laatste geen antwoord op geven.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer Lachaert, dit is een heel interessante vraagstelling, want heel veel gemeente-

besturen worden met deze situatie geconfronteerd, maar volgens mij is er niemand die controleert.

Ik neem even mijn eigen gemeente als voorbeeld. Wij hebben onze eigen riolering ingebracht bij Infrax; die heeft daar een vergoeding voor betaald. Wij wendden die middelen aan voor buitengewone diensten en daar kopen wij voertuigen mee, we leggen er wegen mee aan en zo meer. We doen er dus allerhande zaken mee, behalve dat waar het geld voor bestemd is, om de doodeenvoudige reden dat de rioleringen werden overgedragen aan die intercommunale, en die doet de financiering op haar manier door de bijdragen in het kader van de sanering van het afvalwater. Voor de rest vraagt men ons niets. Ik heb nog nooit de vraag gekregen van die intercommunale om de centen eens aan te wenden voor rioleringsprojecten die de intercommunale in de gemeente nog zal doen.

Ik vind de vraag dus heel interessant en ik ben echt benieuwd naar het antwoord van de minister. Het gaat om een decreet van 2004 en we zijn nu 2008. We hebben het hier in de commissie al eens over gehad, maar er gebeurt niets. De gemeenten kunnen de centen voor andere dingen aanwenden. Er is natuurlijk ook de relatie tussen de watermaatschappij en de intercommunales. De vraag is hoe de watermaatschappij staat tegenover de intercommunale die de riolering overgenomen heeft.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, ook ik wil me graag aansluiten bij deze vraag. Dit maakt nog eens duidelijk dat we dringend nood hebben aan de uitvoeringsplannen die moeten volgen op de zoneringsplannen, want dan kunnen we aan de saneringsplichtigen opleggen om bepaalde rioleringswerken binnen een bepaalde termijn effectief te realiseren. Uiteraard moeten we beginnen bij die projecten die per geïnvesteerde euro ook het meeste milieuresultaat opleveren. Het kan inderdaad niet zijn dat dit een puur financiële operatie wordt waarbij de gemeenten snel geld kunnen cashen om er vervolgens niets mee te doen en dat de echte verantwoordelijkheid op het vlak van de uitbouw van de rioleringen niet wordt opgenomen. Wie ook de actor wordt die de uitbouw en het beheer van de rioleringen voor zijn rekening neemt, we hebben hoe dan ook nood aan uitvoeringsplannen om ervoor te zorgen dat effectief werk wordt gemaakt van de taak die Europa ons heeft opgelegd.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Lachaert, ik dank u voor deze heel interessante vraag. Het biedt ons de kans om eens na te denken over de manier waarop nu wordt gewerkt en om een aantal onduidelijkheden uit te klaren. De heer Martens heeft al een deel van het

antwoord gegeven door te wijzen op de grote nood om in de op stapel staande uitvoeringsbesluiten duidelijke doelstellingen te bepalen. Eenmaal dat gebeurt, zijn we goed op weg.

Ik schets eerst even het kader. In het decreet van 24 december 2004 worden de drinkwatermaatschappijen inderdaad belast met de sanering van het water dat ze aan hun abonnees leveren. Die sanering moet gebeuren met het oog op het behoud van de kwaliteit van het geleverde water. Om aan hun saneringsverplichting te voldoen, kunnen de drinkwatermaatschappijen deze sanering zelf organiseren of een beroep doen op een derde.

De drinkwatermaatschappijen kunnen hun verplichtingen nakomen door een overeenkomst af te sluiten met de gemeente, een gemeentebedrijf, een intercommunale of een intergemeentelijk samenwerkingsverband, of een door de gemeente na een publieke marktbevraging aangestelde entiteit. Ik doe nu niet meer dan artikel 6bis, paragrafen 1, 2 en 3 van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water voor menselijke aanwending citeren.

De drinkwatermaatschappijen kunnen dus op verschillende manieren aan hun saneringsverplichting voldoen, onder meer door een overeenkomst af te sluiten met een intergemeentelijk samenwerkingsverband zoals Interaqua of Riobra. Deze overeenkomst bepaalt wie de saneringsplicht op zich neemt en bevat een concrete taakverdeling tussen partijen, evenals afspraken in verband met de saneringsbijdrage. In die overeenkomst worden alle rechten – onder meer het recht op de saneringsbijdrage – en plichten – onder meer de gemeentelijke saneringsplicht, de noodzakelijke investeringen en het onderhoud van de rioleringsnetten – overgedragen aan de opdrachthoudende vereniging. Ook de gemeenteraadsbeslissingen ter zake moeten daar expliciet melding van maken.

De initiatieven van de opdrachthoudende verenigingen zorgen dus voor de wettelijke invulling van de gemeentelijke saneringsverplichting en worden conform de decretale bepalingen in samenwerking met de drinkwatermaatschappijen georganiseerd. Dankzij de beheersoverdracht wordt de gemeentelijke saneringsverplichting overgedragen aan de opdrachthoudende vereniging, die vervolgens moet instaan voor de noodzakelijke investeringen om te voldoen aan de Europese en Vlaamse verplichtingen inzake zuivering van afvalwater. Dit is inherent aan haar opdracht die zij van de aangesloten gemeenten heeft gekregen. Sancties bij het niet voldoen aan deze verplichtingen zijn voor rekening van de opdrachthoudende vereniging. Dat is niet onbelangrijk. De garanties ter zake zijn per definitie niet kleiner dan wanneer de saneringsverplichting door de gemeente zelf en autonoom voldaan zou moeten worden.

Door de sanering van afvalwater solidair in een intergemeentelijk samenwerkingsverband te organiseren, worden schaalvoordelen en synergievoordelen gerealiseerd,

verruimen de financieringsmogelijkheden en kunnen de investeringsprojecten professioneler worden aangepakt. Ik denk dat iedereen het daarover eens is, want anders zou daar niet in zijn voorzien. In de komende periode zal er veel aandacht uitgaan naar de professionele aanpak van investeringsprojecten. Heel wat van die projecten zijn zelfs gemeenteoverschrijdend, zodat het mogelijk wordt een mooi afgebakend groter geheel te creëren. Hoe een specifieke gemeente zich concreet organiseert, mijnheer Peumans, behoort natuurlijk tot de wettelijk vastgelegde gemeentelijke autonomie.

Kan een eenmalige financiële vergoeding worden uitgekeerd? Het is evident dat een gemeente wordt vergoed als zij haar rioleringsnet via het zakelijke recht of dankzij een eigendomsoverdracht inbrengt in een intergemeentelijk samenwerkingsverband. Die vergoeding kan twee vormen aannemen: een vergoeding in aandelen en een vergoeding in cash. Op dat vlak zijn er geen gebods- of verbodsbepalingen. Het is gebruikelijk in het kader van de intergemeentelijke samenwerking dat een gemeente wordt vergoed voor de inbreng van de infrastructuur die verbonden is aan de toevertrouwde opdracht. Dat gebeurt ook in andere sectoren, zoals energie en kabel. Het moet hier evenwel gaan om een vergoeding die gebeurt op basis van een verantwoord bedrijfs-economisch model op basis van de normaal voorziene toekomstige opbrengsten – nattevingerwerk kan niet.

De eenmalige financiële vergoeding moet dan ook steunen op een gedetailleerde en tegensprekelijke technische inventarisatie van de ingebrachte activa en op een waarderingssysteem dat is opgezet in onderling overleg en ook wordt goedgekeurd door bedrijfsrevisoren. De gemeenten worden zo op een correcte manier vergoed voor de eigendomsoverdracht, anders zou er sprake zijn van een de facto 'gratis' afstand van een deel van het gemeentelijke patrimonium ten nadele van de bevolking. Wettelijk gezien kan de vergoeding dus zowel in aandelen als in cash gebeuren.

Is de aanwending van de saneringsbijdrage decretaal mogelijk, in combinatie met het uitkeren van een cash-vergoeding? Men suggereert dus dat de gemeentelijke saneringsbijdrage wordt gebruikt voor de vergoeding in cash die wordt betaald door het intergemeentelijke samenwerkingsverband voor de inbreng van het rioleringsstelsel. In artikel 87 van het decreet van 24 december 2004 staat dat de bijdrage voor de sanering op gemeentelijk vlak bestemd is voor de financiering van de gemeentelijke saneringsverplichting. De intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voldoen aan die decretale bepaling. De gemeentelijke saneringsbijdrage wordt namelijk integraal aangewend voor de financiering van de aanleg en de exploitatie van rioleringsnetten.

Als een marktconforme vergoeding voor de rioleringen door de opdrachthoudende vereniging aan de eigenaar

van de rioleringen, in casu de gemeenten, daar onderdeel van uitmaakt, dan is het in bedrijfseconomisch opzicht logisch dat dit onderdeel uitmaakt van de saneringsbijdrage. Als bijvoorbeeld het intergemeentelijke samenwerkingsverband de inbreng met 100 percent aandelen zou financieren, dan zou een gedeelte van de saneringsbijdrage gebruikt worden voor het dekken van de afschrijvingskost van de ingebrachte rioleringen. Als een gemeente een lening heeft aangegaan voor de financiering van haar rioleringsnet, dan kan en zal de saneringsbijdrage wellicht worden gebruikt voor het aflossen van lening. Als men de rioleringen bijhoudt, dan zal men dat gebruiken om de leningen af te lossen: dat is de bedrijfseconomische logica zelf. Om kruissubsidiëring met andere sectoren te vermijden, moet natuurlijk een marktconforme vergoeding worden betaald voor het ter beschikking stellen van het vermogen.

Ik beantwoord nu de belangrijke vierde vraag waarop de heer Martens al ten dele heeft geantwoord. Komen de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water door het uitkeren van de cashvergoeding en de saneringsverplichting van de drinkwatermaatschappijen in het gedrang? De saneringsplicht van de drinkwatermaatschappijen moet er uiteraard toe leiden dat de kwaliteitsdoelstellingen worden gehaald. De timing en de manier waarop zullen in de toekomst duidelijker worden. Deze doelstellingen zullen een inspanning vragen van alle sectoren: bedrijven, landbouw, gezinnen en overheden. Natuurlijk maakt de verdere uitbouw van het rioleringsnet daar een belangrijk onderdeel van uit.

Waar staan we vandaag? De zoneringsplannen zijn er. Binnenkort worden die zoneringsplannen geconcretiseerd in uitvoeringsplannen. Het decreet betreffende water bestemd voor menselijke aanwending stelt dat de drinkwatermaatschappijen aan hun gemeentelijke saneringsplicht kunnen voldoen door zelf de sanering te organiseren of door een beroep te doen op een derde. De concrete voorwaarden moeten in een overeenkomst worden vastgelegd. Op die manier wordt ook de gemeentelijke autonomie gerespecteerd. Het is dus evident dat de uitbouw van de rioleringen belangrijk is om de doelstellingen te halen. Over de wijze waarop dat gebeurt, heeft men een grote autonomie.

Vandaag kunnen we niet stellen dat er een risico op intercommunaal georganiseerd rioolbeheer “los van enige operationele betrokkenheid van de saneringsplichtige drinkwatermaatschappij” bestaat, noch dat dit gebeurt “zonder de uitdrukkelijke intentie om de eerstvolgende jaren te investeren in rioleringen of in de praktische uitwerking van de gemeentelijke saneringsplicht”. Er is een buffer: er moet een overeenkomst zijn. De aanwending van de uitgekeerde vergoeding blijft natuurlijk een opportuniteitsvraag voor de betrokken gemeenten, zoals dat ook voor de aanwending van alle andere inkomsten het geval is. Als u me vraagt wat ideaal zou

zijn, dan zeg ik dat een vergoeding in cash voor de inbreng van de rioleringen waarop nog leningen lopen, nuttig zou worden aangewend door die leningen vervroegd af te lossen. Het kan natuurlijk dat gemeenten kiezen voor het verder afbetalen van leningen als die tegen gunstige voorwaarden zijn aangegaan.

Men moet er wel voor zorgen dat diegenen bij wie de rioleringen worden ingebracht, zich concreet engageren om de komende jaren in de infrastructuur te investeren en er zo voor te zorgen dat de verbintenissen die de gemeenten zijn aangegaan ook worden gerespecteerd. Door het feit dat zoneringsplannen opgemaakt moeten worden, hebben we een kader waarbij de gemeente verplicht wordt om heel bewust om te springen met het rioleringsbeleid de komende jaren. Als men dat intergemeentelijk inbrengt, wordt de verplichting mee overgedragen

In de uitvoeringsplannen zullen we duidelijk de ranking zien van welk project op welke manier uitgevoerd moet worden. Het zal dan uiteraard niet meer door de gemeente zijn, maar door het intergemeentelijk samenwerkingsverband. Daarbij is heel belangrijk dat de doelstellingen die voorop worden gesteld heel realistisch zijn en ook in de uitvoeringsplannen sterk geconcretiseerd worden. Daardoor wordt niet enkel de gemeente, maar ook, als de rioleringen ingebracht zijn in een intercommunaal samenwerkingsverband, de intercommunale vereniging sterk voor haar verantwoordelijkheid geplaatst.

Mijnheer Lachaert, als het systeem bestaat, is het evident dat ook de drinkwatermaatschappijen dat onder dezelfde voorwaarden kunnen doen.

De heer Patrick Lachaert: Mevrouw de minister, ik dank u voor het antwoord.

Eigenlijk zitten we een beetje in de situatie die we een aantal jaren geleden hebben meegemaakt met de verkoop van rioleringen aan Amerikaanse constructies. Nu zitten we in een Vlaamse toestand. De vorige situatie was ook zeer precair, want het was voldoende dat de fiscale wetgeving in de Verenigde Staten veranderde – en zelfs per staat is die anders – om heel het systeem in duigen te laten vallen. Gelukkig is er geen enkele gemeente – behoudens een paar voorlopers die er bijna ingestapt waren zoals Sint-Niklaas, Dendermonde en andere – op ingegaan. Het is niet hetzelfde geval, maar het is toch een voorbode.

Saneren is een dure zaak. Zoals we gemerkt hebben tijdens de hoorzitting en met het voorstel van resolutie, zit het vooral in de gemeentelijke sector. Het gewest heeft bijna zijn werk gedaan, maar de gemeenten moeten nog heel veel geld ophoesten om die saneringsplicht na te leven, hetzij dat ze het zelf doen, hetzij

intercommunaal of via drinkwatermaatschappijen. Het is noodzakelijk dat alle middelen die daarvoor gegenereerd worden er ook voor aangewend worden.

Mevrouw de minister, mijn vraag blijft, en u hebt erop geantwoord: wie houdt toezicht op de bepaling van de marktconforme vergoeding van de overdrachtsom? U zegt de bedrijfsrevisor, maar die wordt natuurlijk aangesteld door iemand. Eigenlijk ontbreekt een instantie die onafhankelijk kan zeggen of, als bijvoorbeeld gemeente X zijn rioleringen overlaat voor een bepaald bedrag, dat bedrag klopt met de werkelijkheid.

Er is een nieuw boekhoudsysteem voor de gemeenten, dat een zeker inzicht laat in wat de gemeentelijke eigendommen waard zijn. Ik denk dat de bepaling van de marktconforme overdrachtsom een vrij eenzijdige bepaling is, zonder dat er veel toezicht op is. Dat is een vaststelling. Ik denk dat er geen toezicht op is.

Mevrouw de minister, u hebt verwezen naar de gemeentelijke autonomie voor de besteding van de overdrachtsom voor de invulling van de gemeentelijke saneringsplicht. Als gemeentenaar kan ik ermee leven dat wij daar autonoom over beslissen, maar het moet toch in dezelfde sector blijven. Eens het binnen is, kan de gemeente het in haar wagenpark investeren, in een containerpark, in een sporthal of er een cultuurambtenaar mee engageren, maar dat is eigenlijk niet de bedoeling. Kunnen we niet op een verstandige, juridisch correcte manier een beetje sturen, zodat de vele centen die binnenkomen – ik zal geen namen van gemeenten noemen, maar het gaat soms om 3,5 of 4 miljoen euro voor relatief kleine gemeenten – niet in de algemene kassa verdwijnen. Kunnen we vanuit het gewest of de regering geen kleine sturing geven, misschien via een oplossing die vergelijkbaar is met het lokaal fiscaal pact? Daarin heeft men aan de gemeenten toch ook opgelegd dat ze geen nieuwe belastingen mogen heffen en de leningen moeten afbetalen. Misschien kunnen we het in die zin wat sturen.

Veronderstel dat een gemeente de riolering verkoopt, dan blijft het de verplichting om ook in de toekomst de riolering aan te passen. Dat verandert niet. Het zullen waarschijnlijk ook veelal de gemeenten zijn die minst gaan doen op termijn, die nu hun rioleringen gaan verkopen. Men gaat er een activaoperatie in zien en het passieve gedeelte zal men laten voor wat het is en zal in de algemene kassa verdwijnen. Dan zal het gewest in 2015 moeten reclameren en zeggen dat ze niets gedaan hebben.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Het verkopen van rioleringen is eigenlijk niets anders dan het verkopen van een onroerend goed en het terug huren of niet. Eigenlijk moet men daar de autonomie van de gemeenten laten zoals het is.

Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb een berekening gemaakt voor wat betreft de toekomstige investeringen van mijn gemeente. Misschien kunnen we dat voor alle gemeenten doen. Wat is het resultaat? Met de subsidie die we krijgen van de overheid, de heffingen op de waterfactuur en eventueel leningen op lange termijn, en dan spreek ik over minimum 30 jaar, zou iedere gemeente haar verplichtingen kunnen invullen. We gaan niet zeggen tegen 2015, maar ik reken op 2025 of zoiets.

Het grote struikelblok is dat de banken voorlopig aan gemeenten geen leningen geven van meer dan 20 jaar. Er bestaan wel systemen, maar daar zal ik niet over uitweiden. Als we met de Vlaamse Gemeenschap, of misschien met tussenkomst van de minister, een of andere bankinstellingverantwoordelijke kunnen aanspreken om toch die leningen op lange termijn te geven, denk ik dat veel gemeenten eraan gaan beginnen. Want op dat moment kost het hun heel weinig geld. De leningen kunnen ze betalen met de waterheffingen en de subsidies, terwijl anders de gemeente moet voorschieten.

Internationaal zijn er wel banken die aan bepaalde grote maatschappijen – ik ga geen namen noemen – leningen geven voor 30 of 40 jaar. Dat is, denk ik, een oplossing.

De heer Patrick Lachaert: Mijnheer Callens, ik vind dat een zeer goed idee. Naast de saneringsbijdrage en de subsidiëring is er ook het inkomen, in cash of in aandelen, van de overdracht van het recht op de riolering. Dat zou bijna het projectvoorstel naar het Vlaamse Gewest moeten worden, vooraleer men dat zou mogen doen. Dat zou een deel van de oplossing zijn.

De gemeente zou maar mogen verkopen of overdragen op het ogenblik dat ze aan het gewest een project voorlegt van de sanering die ze nog moet doen. Dat betekent de berekening van wat noodzakelijk is – niet tot aan de laatste IBA of de laatste meter, maar voor het geheel –, wat gefinancierd wordt door de overdracht, de subsidiëring en de saneringsbijdrage.

Dan zouden we de piste van Aquafin kunnen volgen met de Europese investeringsbank, waarbij men een lening voor meer dan 20 jaar kan afsluiten.

Minister Hilde Crevits: Dit is een interessante gedachtewisseling. Ik wil één belangrijke nuance aanbrengen. Ik heb veeleer de indruk dat de inbreng door gemeenten van hun riolering in intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de cashontvangsten, net een enorme dynamiek creëert in rioleringsinvesteringen, in plaats van dat het die dynamiek vertraagt of tegenhoudt. Ik heb het al meermaals gezegd: voor mij is het nu van belang dat we een kader scheppen. Die uitvoeringsplannen moeten er komen, zodat gemeenten of gemeentelijke samenwerkingsverbanden perfect

weten welke opbouw ze moeten hebben en welke investeringen er nodig zijn. Kijken we naar andere intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die niet hebben gewacht, die al een paar jaar bezig zijn, dan zien we dat daar een enorme dynamiek is ontwikkeld om te investeren in dergelijke projecten.

Het klopt dat we proactief moeten zijn, en alert voor mogelijke misbruiken die zouden kunnen ontstaan, maar vandaag zult u me niet horen zeggen dat het inbrengen, zelfs met de cashontvangsten die er zijn, nefast is voor de investeringsdrang in rioleringen. Ik durf zelfs het tegendeel te beweren. We moeten proberen de bestaande dynamiek op een goede wijze aan te zwengelen, maar we moeten erover waken dat er geen geld verloren gaat. Er mogen geen freeriders zijn, die zich niets aantrekken en cashen. Dat is zelfs niet meer mogelijk: op het ogenblik dat men deel uitmaakt van een intergemeentelijk samenwerkingsverband, kan men wel cashen, maar het is dat samenwerkingsverband dat ook weer de investeringen gaat aanzwengelen. Ik heb er dus wat moeite mee te aanvaarden dat dit aanleiding zal geven tot misbruiken. Maar goed, we zullen het onderzoeken en ik neem alle hier gedane suggesties uiteraard mee in overweging.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex: Ik probeer dit alles wat te volgen. Of de rioleringen nu worden verkocht of niet, of er nu intergemeentelijk wordt samengewerkt of een gemeente autonoom werkt, de rekening zal moeten worden betaald. In die zin volg ik de heer Peumans, als hij erop wijst dat die inkomsten verdeeld zijn. Ik denk dat de gemeenten nog altijd niet beseffen welke enorme financiële last op hen afkomt. Het gevaar bestaat dat vele gemeenten denken dat met de ene of andere constructie, bijvoorbeeld voorgesteld door een intercommunale, hun problemen opgelost zijn.

De minister is er getuige van: zelfs in deze commissie waren er nog mensen die dachten dat de hele problematiek opgelost zou zijn als het probleem van de IBA's is opgelost. Dit gaat veel verder. We staan voor enorme uitdagingen. Het klopt dat er een dynamiek is ontwikkeld. Allemaal goed en wel, maar die zal moeten worden betaald. Daar zwijgt men momenteel over. Men weet niet waar het geld vandaan zal komen om de enorme rekeningen die op de gemeenten afkomen, te betalen. Dat is mijn grote vrees: met al die constructies weet men niet waar men heen gaat.

De voorzitter: Als de minister dat bekeken heeft, kunnen we daar misschien eens op terugkomen. Dan kunnen we bekijken of er geen geld verloren gaat en bespreken hoe we dat in de toekomst zullen doen.

De heer Jan Peumans: Ik heb gezien dat er een studiedag plaatsvindt, waarop ook u spreker bent. Dat zal dus volkomen duidelijk worden.

Ik heb nog een opmerking over het inbrengen van die rioleringen in een intergemeentelijk verband. Dat geld mag uitsluitend worden aangewend in de buitengewone dienst. Het kan dus niet worden gebruikt om, bijvoorbeeld, versneld leningen af te betalen voor investeringen die een aantal gemeenten in het verleden hebben gedaan. Dat is toch een groot verschil met het voorstel van de heer Callens.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Patrick De Klerck tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over noodplannen voor giframpen

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de term 'Sevesobedrijf' is afgeleid van de chemische ramp die het Italiaanse stadje Seveso trof in 1976. Bij die ramp kwam een giftig dioxinegas vrij, met als spijtig gevolg ernstige verminderingverschijnselen bij een groot deel van de bevolking. Met de term 'Sevesobedrijf' worden bedrijven bedoeld die activiteiten ontplooiën die betrekking hebben op gevaarlijke stoffen. Die stoffen kunnen bij ongeval of verkeerd gebruik een ernstig risico voor de volksgezondheid betekenen.

In Noord-Frankrijk is er een grote concentratie aan dergelijke bedrijven aanwezig. Mocht er een ontplofing in een Sevesobedrijf in Noord-Frankrijk plaatsvinden, zal de provincie West-Vlaanderen moeten improviseren, daar de provincie geen verhaal heeft tegen dergelijke giframpen.

Er is ter zake geen overleg tussen de Franse regio en de provincie West-Vlaanderen, aldus gouverneur Breyne. De provincie is niet op de hoogte van de Franse noodplannen en omgekeerd. Bij een ramp in een Sevesobedrijf is een evacuatie wenselijk, maar dat wordt bemoeilijkt door het feit dat de communicatie tussen de diverse partijen en de provincie West-Vlaanderen blijkbaar stroef verloopt. Onder andere de gouverneur trok reeds aan de alarmbel.

Naast die Sevesobedrijven is er ook nog de kerncentrale van Gravelines, die zich op 30 kilometer van de Belgische grens bevindt. Indien daar een ramp gebeurt, is het mogelijk dat, bijvoorbeeld, Veurne mee in de klappen deelt. Een deel van de stad ligt immers binnen het risicogebied. Ook in West-Vlaanderen zijn er zes grote Sevesobedrijven. Volgens diverse artikels zijn er

slechts voor drie van de zes bedrijven externe noodplannen opgemaakt.

Mevrouw de minister, welke stappen worden gezet om een internationaal en gemeenschappelijk forum te creëren, waar overleg over noodplannen voor giframpen kan plaatsvinden, en welke kanalen bestaan er reeds? Uit welke stappen bestaat het noodplan voor de provincie West-Vlaanderen, indien een dergelijke giframp in Vlaanderen of net over de grens zou plaatsvinden? Voor het verslag had ik ten slotte graag een overzicht van de Sevesobedrijven in West-Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer De Klerck, ik dank u voor het vermelden van de stad Veurne. Ook ik heb deze problematiek wat gevolgd in de pers. Uw vraag is immers eigenlijk tot stand gekomen op basis van persmededelingen die de gouverneur van West-Vlaanderen heel onlangs heeft afgelegd. Volgens mij bevatten die mededelingen veel waarheid. Twee dagen later heb ik de burgemeester van Menen, de heer Bossuyt, ook allerhande verklaringen in de media zien afleggen. Zijn visie is voor een deel tegengesteld aan die van de gouverneur. Het is dus belangrijk dat u deze vraag stelt, zodat de minister duidelijk kan zeggen wat de huidige stand van zaken is en wat haar visie ter zake is.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, ik dank de leden voor deze vraag.

U weet wellicht dat de samenwerking tussen de Franse en de Belgische overheid met betrekking tot grensoverschrijdende ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen kunnen betrokken zijn, wettelijk verplicht en ook internationaal geregeld is. Mijnheer De Klerck, in België regelt het Verdrag van Helsinki de materie waarnaar u verwijst. Dat is mee opgenomen in het samenwerkingsakkoord van 21 juni 1999 tussen de federale staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn. Het samenwerkingsakkoord regelt een en ander met betrekking tot grensoverschrijdende ongevallen, zoals de vraag welke overheid verantwoordelijk is enzovoort.

Het Verdrag van Helsinki laat toe dat er in bilateraal overleg andere afspraken worden gemaakt. Het geeft daar zelfs de voorkeur aan. Zowel Frankrijk als België heeft dit verdrag ondertekend en geratificeerd. Voor het Vlaamse Gewest is de dienst Veiligheidsrapportering van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie aangeduid als de verantwoordelijke, in het kader van de eenloketfunctie, om de informatiestromen in het kader

van de externe – en dus ook van de grensoverschrijdende – veiligheid te kanaliseren. In de regio Nord-Pas de Calais zijn inderdaad een aantal hogedrempel-Sevesobedrijven aanwezig. De aangehaalde kerncentrale valt daar niet onder, daar bedrijven die gevaren met ioniserende stralen kunnen genereren, uitgesloten zijn van het toepassingsgebied van de Sevesorichtlijn en kernongevallen uitgesloten zijn van het toepassingsgebied van het Verdrag van Helsinki. In België is dat bovendien federale materie.

Men heeft me daarover ingelicht, en blijkbaar zou Frankrijk van plan zijn de informatie-uitwisseling door de departementen te laten gebeuren. Tegelijkertijd zijn de Fransen echter ook nog volop bezig met het op een nieuwe wijze berekenen van de risicocontouren rond alle hogedrempelbedrijven. Vandaag hebben maar enkele bedrijven daar al informatie over.

Wat Vlaanderen betreft, hebben de provincies Oost-Vlaanderen en Antwerpen hierover al overeenkomsten afgesloten met de Nederlandse provincies. De gouverneur van West-Vlaanderen heeft een bijstandsovereenkomst afgesloten met de prefect van de Région Nord-Pas de Calais. Bij de diensten van de gouverneur zijn de Franse hogedrempelbedrijven uit het Franse gebied bekend.

Mijnheer De Klerck, ik zal nu antwoorden op uw specifieke vragen. Voor het overleg over de noodplannen komen twee gemeenschappelijke fora in aanmerking. Vooreerst zijn er op Europees vlak de besprekingen over de Sevesorichtlijn en op het niveau van de Verenigde Naties het verdrag van Helsinki. In beide commissies zitten Vlaamse afgevaardigden. Bovendien vergaderen ook de afgevaardigden van Civiele Veiligheid, een federale overheidsinstantie, zeer regelmatig op Europees niveau over de noodplannen. De agenda van deze vergaderingen is ons niet bekend, die behoort tot de bevoegdheid van de federale minister van Binnenlandse Zaken. Ik zal daarover wel een brief schrijven om te vragen op zijn minst geïnformeerd te worden over de inhoud van die agenda. Het is van belang dat we alle krachten bundelen.

Een antwoord op de vraag over uit welke stappen het noodplan bestaat, moet veeleer gegeven worden door de gouverneur van de provincie West-Vlaanderen of door de federale minister van Binnenlandse Zaken. Op het niveau van het Vlaamse Gewest heb ik een initiatief genomen om een draaiboek 'milieu-crisismanagement' te laten samenstellen. Dat draaiboek is bijna klaar. Er wordt nu de laatste hand aan gelegd.

U had ten slotte nog een vraag over het aantal Sevesobedrijven in West-Vlaanderen. In West-Vlaanderen zijn 29 dergelijke bedrijven gevestigd. Zeven daarvan hebben een hoge drempel en 22 een lage drempel. De

hogedrempelbedrijven zijn: Fluxys LNG-terminal in Zeebrugge, Fluxys Piekbesnoeiing in Dudzele, Umicore Specialty Materials in Brugge, Pemco in Brugge, Proviron in Oostende, Brenntag in Deerlijk en Deny in Menen. Voor elk van deze bedrijven moet een extern noodplan worden opgesteld.

Het door het u aangehaalde aantal van drie bedrijven met een extern noodplan is exact. Enkel de hogedrempelbedrijven die al onder Seveso I vielen, beschikken vandaag al over een extern noodplan. Dat is trouwens het geval voor heel België. Voor alle hogedrempelbedrijven moet echter een nieuw extern noodplan worden opgesteld. Het federaal ministerieel besluit dat de grenswaarden, ongevallentypes, weersomstandigheden en scenario's meedeelt, waarmee de exploitant rekening moet houden om het gebied af te bakenen dat door een zwaar ongeval kan worden getroffen, is op dit ogenblik nog niet verschenen in het Belgisch Staatsblad. Het is echter wel in een finaal stadium. Van zodra dat verschenen is, is iedereen in staat dat nieuwe extern noodplan op te maken.

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. In West-Vlaanderen bestaat er inderdaad enige onduidelijkheid. De heer Verfaillie heeft daarnet al gezegd dat de burgemeester van Menen een ander standpunt heeft ingenomen. Dat geldt ook voor een aantal kustburgemeesters. Er is nood aan eenduidigheid.

De gouverneur heeft in het verleden al heel goede zaken gedaan op het internationale vlak. Hij is al vaker voortrekker geweest van een aantal internationale acties. Op het vlak van de ruimtelijke ordening denk ik aan de COPIT, de Conférence Permanente Intercommunale Transfrontalière.

U zegt ook dat verschillende niveaus bevoegd zijn: de federale overheid, de internationale instanties, de West-Vlaamse en de Vlaamse overheid. Ik heb een beetje de indruk dat men niet weet wie de trekker moet zijn van het geheel. Gelet op de ervaring van de gouverneur stel ik voor dat men hem opnieuw betreft bij de gesprekken en hem een mandaat geeft om op dat vlak iets uit te werken.

U zegt dat men in Frankrijk bezig is een nieuwe standaard te ontwikkelen en men naar nieuwe mogelijkheden kijkt om op een bepaalde manier om te gaan met de Sevesobedrijven. Ondertussen gaat de tijd verder. Ik zou echt niet wachten met dergelijke belangrijke zaken. Als het probleem zich voordoet, is het te laat. Er zijn problemen. We moeten proactief werken. Ik stel voor een afstemmingsbrief te richten naar de federale overheid. Ondertussen kunnen we ook aan de gouverneur voorstellen het voortouw te nemen. Ook in zijn vorig leven heeft

hij heel goede initiatieven ontwikkeld, met het noorden van Frankrijk en met Nederland.

Ik zou dus niet bij de pakken blijven zitten. Ik weet ook dat u er werk van zult maken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
